

πρός τό λεξιλόγιο καί ὡς πρὸς τόν τόνο τῆς ὀμιλίας ἡ ζώνη αὐτή κόβεται στήν περιοχή Πολιάνας—Οἰτύλου. Ἡ ἄλλη πολιτισμική ζώνη περιλαμβάνει ὅλη τήν Προσηλιακή Μάνη ὡς τό Πόρτο—Κάγιο. Ἡ ζώνη αὐτή ἀπό τήν Ἀρεόπολη καί κάτω ἀναμειγνύεται μέ τή δυτική πολιτισμική ζώνη. Ἡ πολιτισμική ζώνη τῆς Προσηλιακῆς Μάνης ἔχει μεγαλύτερη συνάφεια μέ τήν ὑπόλοιπη Νότια Λακωνία (ἐπαρχία Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς). Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τή γλώσσα, ὡς πρὸς τόν τόνο τῆς ὀμιλίας, ἀλλά καί τό λεξιλόγιο.

Ἱστορικό περίγραμμα

Ἡ μέχρι σήμερα ἀρχαιολογική ἔρευνα στή Μάνη ἔχει φέρει στό φῶς στοιχεῖα πού ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ περιοχή κατοικήθηκε τουλάχιστον ἀπό τή νεολιθική ἐποχή (5.000—3.000 π.Χ.). Εἶναι γνωστά τά νεολιθικά εὐρήματα τῆς Ἀλεπότρυπας στήν περίοδο τοῦ χαλκοῦ (3.000—1.000 π.Χ.) ἡ περιοχή συνεχίζει νά κατοικεῖται, καθὼς συνάγεται ἀπό τά ὄστρακα ἀγγείων τῆς ἐποχῆς αὐτῆς πού βρέθηκαν στήν ἐπιφάνεια, σέ πολλά σημεῖα τοῦ γεωγραφικοῦ τῆς χώρας. Ἡ ζωή συνεχίζεται καί τούς αἰῶνες πού ἀκολουθοῦν ἀδιάλειπτα, ὡς τή σημερινή ἐποχή. Γιά τή μυκηναϊκή περίοδο ἐκτός ἀπό τά εὐρήματα (ἀγγεῖα, θολωτοί καί θαλαμωτοί τάφοι κ.ἄ.) πού ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ μυκηναϊκός πολιτισμός εἶχε διαδοθεῖ στήν περιοχή, ἔχουμε καί ἀξιόλογες πληροφορίες ἀπό φιλολογικά κείμενα, π.χ. τόν Ὅμηρο, πού ἐπιβεβαιώνουν τά συμπεράσματα ἀπό τά πιό πάνω εὐρήματα. Ἀπό τίς πόλεις καί τά χωριά, πού ἀναμφισβήτητα ἔχουν χτιστεῖ ἀπό τή μυκηναϊκή καί τήν παλαιότερη ἀκόμα ἐποχή, μποροῦμε νά ἀναφέρουμε τήν Καρδαμύλη, τό Οἰτύλο, τήν Τευθρώνη (Κότρωνα), τή Γερήνια (Κάμπο), τίς Θαλάμες (Κουτήφαρη) κ.ἄ. Πολλά ἀπ' αὐτά τά πολιτιστικά κέντρα κατοικοῦνται συνεχῶς ὡς τή σημερινή ἐποχή¹³.

Κατά τήν ἐλληνιστική καί ρωμαϊκή περίοδο οἱ πόλεις τῆς Μάνης πέτυχαν τήν ἀνεξαρτησία τους ἀπό τή Σπάρτη καί μαζί μέ ἕναν ἀριθμό ἄλλων πόλεων τῆς νότιας Λακωνικῆς (σημ. Μπαρδούνιας καί Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς) ἀποτελέσαν ἀρχικά τό κοινό τῶν Λακεδαιμονίων (ἀρχές 2ου π.Χ. αἰῶνα) καί ἀργότερα τῶν Ἐλευθερολακῶνων. Τό Κοινό ἀποτελοῦσαν στήν ἀρχή εἴκοσι τέσσερις πόλεις, οἱ ὁποῖες μετὰ περιορίστηκαν σέ δεκαοκτώ.

13. Γιά τήν προϊστορική περίοδο στή Μάνη βλ. H. Waterhouse, R. H. Simpson, Prehistoric Laconia, part II, B. S. A. 56 (1961) 114 κέ., 166 καί 169· Ἱ. Πετροχείλου, Τά τουριστικά σπήλαια τῆς Πελοποννήσου, Πελοπ. Πρωτοχρ. 1961, σ. 248· Ἄννας Ἱ. Πετροχείλου, Τό προϊστορικό σπήλαιον Ἀλεπότρυπας, Πελοπ. Πρωτοχρ. 1962, σ. 338.

